

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 7 8 3 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 AUG 0 2.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	<i>lu</i>

Alulírott

[REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg

- 1. elsődlegesen a 2022. évi XIII. törvény (a továbbiakban: új Katatv.),**
- 2. másodlagosan az új Katatv. 1. § (1) bek., 3. §, valamint 2. § 2. bekezdés h) pontjának,**
- 3. harmadlagosan az új Katatv. 14. §-nak**

Alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A támadott jogszabály pontos megjelölése, a tényállás rövid ismertetése és a bírói út hiánya

Kérelmem elsődlegesen az új Katatv. egészének, másodlagosan ezen jogszabály konkrétan engem is közvetlenül sérelmesen érintő részének, harmadlagos a jogszabály hatályba léptető rendelkezésének megsemmisítésére irányul.

A nevezett jogszabály, illetőleg annak a fentebb megjelölt rendelkezéseinek alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül az Alaptörvényben biztosított jogaim kirívó sérelmet szenvednének.

b) A jogorvoslati eljárás hiánya

Mivel a támadott jogszabály törvény, ezért az alapjogsérelem orvoslására nem áll rendelkezésre más jogorvoslati eljárás, mint az alkotmányjogi panasz.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet benyújtani.

A támadott jogszabályt a Magyar Közlöny 2022. július 18. napján megjelent 118. számában hirdették ki, azonban jelen kérelem előterjesztésekor még csak részben lépett hatályba, így kérelmem értelemszerűen határidőn *belül* benyújtottnak tekintendő.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Előadom, hogy egyéni ügyvéd vagyok, és az ügyvédi tevékenységem megkezdésének napjától kezdve a mai napig a kisadózó vállalkozások tételes adójának (a továbbiakban: KATA) hatálya alá tartozom, és mint főállású kisadózó, ezen adónemben teljesítem közteherviselési kötelezettségemet.

A támadott jogszabály, illetőleg annak a jelen kérelmemmel támadott rendelkezései személyemet, konkrét jogviszonyomat közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, hiszen annak értelmében 2022.09.01. napjától nem tartozhatnék én, mint egyéni ügyvéd a KATA hatálya alá, amely **számomra súlyos alapjogsérelmet okozna.**

e) Annak bemutatása, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása vagy közvetlen hatályosulása során felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről van szó, mivel jelen kérelemmel támadott jogszabály megalkotási eljárása, hatályba lépése, és rendelkezései **kirívóan és konkrétan sértik** az Alaptörvény alább részletezett rendelkezéseit, és ezzel többek között számomra is kirívó alapjogsérelmet okoznának.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A támadott jogszabály rendelkezései kirívóan sértik az Alaptörvény alábbi rendelkezéseit:

- B) cikk (1) bekezdés: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- M) cikk (1) bekezdés: „Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”
- O) cikk: „Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.”

- I. cikk (3) bekezdés: „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
- II. cikk: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
- III. cikk (1) bekezdés: „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.”
- XII. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”
- XIII. cikk (2) bek: „Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”
- XV. cikk (1) bekezdés: „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”
- XV. cikk (2) bekezdés: „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”
- XXIV. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- XXV. cikk: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”
- XXX. cikk (1) bekezdés: „Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.”
- XXVIII. cikk (1) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- XXVIII. cikk (3) bekezdés: „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”
- XXVIII. cikk (7) bekezdés: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”
- 28. cikk: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

A kisadózó vállalkozások tételes adóját eddig a 2012. évi CXLVII. törvény (a továbbiakban: régi Katatv.) szabályozta. Ezt a népszerű adózási formát több százezer jogalany választotta, melynek keretében alacsony mértékű adóteher, és kényelmes adminisztráció mellett tette lehetővé a vállalkozást, mely hozzájárult a vállalkozások gyarapodásához, a nemzetgazdaság fejlődéséhez, és a gazdaság kifehérítéséhez is.

A régi Katatv. lehetővé tette a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza tv.) szerinti egyéni vállalkozók, egyéni cégek, közkereseti társaságok, betéti társaságok, valamint ügyvédi irodák számára, hogy vállalkozási tevékenységük alapján keletkező adó- és más közteher-fizetési kötelezettségüknek jogosultságuk esetén választásuk alapján e törvény szabályai szerint tegyenek eleget. A régi Katatv. értelmében a vállalkozás önmagában jogszerűen választhatta a KATA-t függetlenül attól, hogy ezen vállalkozás főállású kisadózónak minősült-e, vagy sem, és attól is, hogy az Art. szerinti kifizetőtől (ideértve a külföldi kifizetőt is) szerzett-e bevételt, vagy sem.

Mivel azonban a kormányzat, illetve az adóhatóság adatai szerint sokan visszaélészerűen, az eddig hatályos szabályozást is sértő módon ténylegesen leplezett munkaviszony keretében éltek ezzel az adózási móddal, rendre felmerült a Katatv. módosítása, amely az eddigi gyakorlatnál hatékonyabban szűrhetné ki a jogsértő módon a KATA adónem szerint adózókat.

Noha különösképpen 2022. májusa óta számos kormányzati-, és egyéb közszereplő részéről elhangoztak különféle javaslatok a Katatv. szabályainak módosítására nézve, a konkrét törvénytervezet mindössze 2022. július 11. napján került az Országgyűlésnek benyújtásra, és a közvélemény, így az érintett adózók, illetve az őket képviselő

érdekvédelmi szervezetek, kamarák, stb. is csak ekkor értesülhettek a KATA új szabályairól, és arról is, hogy a törvény már az adóév közepén, 2022. szeptember 1-je napján hatályba lépne.

Anélkül, hogy az érintettek, illetve képviselőik érdemben reagálhattak volna a javaslatra, vagy a Jat. szerint egyébiránt kötelező, egyáltalán bárminemű társadalmi egyeztetésre, előzetes hatásvizsgálatra került volna sor, az Országgyűlés a benyújtott javaslatot lényegében változatlan tartalommal elfogadta.

Az a tény, hogy a jogalkotó már a benyújtást követő napon elfogadta a kormányzat törvényjavaslatát, így kizárta azt, hogy az érintettek észrevételeket tehessenek rá, sérti az Alaptörvény XXV. cikkének rendelkezéseit.

A támadott jogszabály drasztikusan leszűkíti a KATA-t választani jogosult vállalkozások személyi körét, hiszen azt immár csupán a főfoglalkozású egyéni vállalkozó az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Evecv.) szerinti egyéni vállalkozó választhatja, és ő is csupán abban az esetben, hogyha az Art. szerinti kifizetőtől (ideértve a külföldi kifizetőt is) egyáltalán szerez bevételt.

A támadott jogszabály ezzel több százezer olyan vállalkozást kényszerít a KATA-nál sokkalta hátrányosabb adónembe, illetve kötelez az eddiginél sokkalta bonyolultabb adminisztrációra, akik teljesen jóhiszeműen, a régi Katatv. rendelkezéseinek megfelelően éltek ezzel az adózási móddal.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az új Katatv. által a KATA-ból önkényesen kizárt vállalkozások által választható valamennyi adónem a KATA-nál minőségileg sokkalta nagyobb mértékű közterhet jelentene, legalább négy-öt-hatszoros mértékű adófizetési kötelezettséget eredményezne számukra. Ilyen mértékű adóemelés, pedig nem egyszerűen adóemelést, hanem minőségi változást is jelent.

A jogszabályváltás eredményét tekintve gyakorlatilag egy közgazdasági „atombombával” ér fel a KKV-szektor esetében, amely gyakorlatilag a nemzetgazdaság minden ágazatát közvetetten hátrányosan fogja érinteni.

Az új Katatv. ezen túlmenően – megdöbbentő módon – már a kihirdetést követő alig hat héttel, tehát folyó adóév kellős közepén hatályba lépne, amellyel további, az elvárhatóságot, és az ésszerűséget messze meghaladó kötelezettségekkel sújtaná az érintett vállalkozásokat.

Az eddigi szabályozás értelmében a KATA-t jogszerűen választó vállalkozások minimális könyvelési, adóbevallási ismeretekkel önállóan eleget tehettek kötelezettségeiknek, addig minden más szóba jöhető adónem esetében könyvvizsgáló, könyvelő igénybevételére lenne szükség számukra, amely további – eddig szükségtelen és – drasztikus többletkiadást eredményezne számukra.

Mindez azt eredményezné, hogy az érintett vállalkozások jelentős része nemcsak, hogy nem lenne tovább versenyképes, hanem működésük ellehetetlenülne, amely különösképpen egy ingoványos gazdasági környezetben, növekvő infláció stb. mellett azt a következményt vonná maga után, hogy több százezer honfitársunk, és annak családtagjainak életkörülményei, mi több megélhetése kerülne súlyos veszélybe.

A több százezer veszélybe került vállalkozás miatt a társadalom egy jelentős részére súlyos nélkülözés várhat a támadott jogszabály miatt, nem zárható ki az öngyilkosságok számának jelentős megemelkedése sem, ezért a támadott jogszabály az élethez való jogot is sérti.

Noha természetesen a jogalkotót, a demokratikusan megválasztott Országgyűlést nagyfokú szabadság illeti meg, az adónemek típusának, mértékének, stb. meghatározása tekintetében, mindazonáltal a szabályozás alkotmányos keretei alapján a jogalkotónak ez a szabadsága mégsem egészen korlátlan.

Megítélésem szerint az új Katatv., illetve annak fentebb említett rendelkezései az alábbiak szerint **súlyosan sértik az Alaptörvény fentebb idézett rendelkezéseit, és ezzel kirívóan sértik az érintett vállalkozások, így az én alapjogaimat is.**

Mindenekelőtt hivatkozom a 37/2011. (V. 10.) AB határozatra, melynek értelmében az adóztatás módjának, mértékének, hatálybalépésének szabályai felvethetik az emberi méltóság sérelmét is, tekintve, hiszen egy ilyen metódus az egyén autonómiájába való illetéktelen állami, közhatalmi beavatkozásnak minősül.

„Az emberi méltóság minden tárgyi jog megalkotásánál és alkalmazásánál a legfőbb alkotmányos vezérlő elv, az alkotmányos alapjogok, értékek és kötelezettségek rendszerének a tényleges alapja. Az alapjogoknak anyagi tartalma van, és ez a tartalom az emberi méltóságból ered. Az egyes alapjogokat kifejezetten az emberi méltósággal, mint "anyajoggal" összefüggésben, azzal együtt, arra tekintettel kell értelmezni. Állami beavatkozást megvalósító törvénynek egyensúlyt kell teremtenie a személyek jogmentes magánszféráját védő alapvető jogok és a törvényben megcélzott társadalmi, politikai, gazdasági érdekek között. Ezek egyoldalú, kizárólagos és differenciálatlan érvényesülésekor alapos okkal lehet hivatkozni az alapvető jogok, végső soron az emberi méltóság védelméhez való jog sérelmére.”

Ezen túlmenően tisztelettel kérem, hogy az EJEB „R.Sz. kontra MAGYARORSZÁG” ügyében hozott ítéletében található indokolást jelen kérelemre vonatkozólag is megfelelően figyelembe venni, és alkalmazni szíveskedjék.

A személyi kör önkényes meghatározása számos, az Alaptörvényben biztosított olyan jogot sért, amely visszavezethető az emberi méltóságra, mint „anyajogra” is.

Az a tény, hogy a kisadózóként folytatott egyéni vállalkozói tevékenységen kívül nem kiegészítő tevékenységet folytató, az Evecvtv. szerint nyilvántartásba nem vett, azonban az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozónak minősülő vállalkozásokat az új Katatv. eleve elzárja a KATA választása alól, számos alapjogsérelmet vet fel.

Az Evecvtv. 2. § (2) bekezdése meghatározott tevékenységek esetében akként rendelkezik, hogy azok egyéni vállalkozás keretében nem végezhetőek, ezek a következők:

- a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti mezőgazdasági őstermelői tevékenység,
- a magán-állatorvosi tevékenység,
- az ügyvédi tevékenység,
- az egyéni szabadalmi ügyvivői tevékenység,
- a közjegyzői tevékenység, és
- az önálló bírósági végrehajtói tevékenység.

Az Evecvtv. miniszteri indokolása kifejti, hogy egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályozás hatálya alól olyan tevékenységek jelentenek kivételt, amelyek egyébként **mindenben megfelelnének** az (1) bekezdésben írtaknak, de a rájuk vonatkozó, már meglévő speciális szabályozás miatt nem volt indokolt ebbe a körbe vonni ezeket.

Következésképpen ezek a tevékenységek kizárólag azért nem tartoznak az Evecvtv. hatálya alá, mivel az olyan speciális szabályozási igények miatt, amelyek nem teszik lehetővé vagy szükségessé az egységes szabályozás alá tartozást, és így ezen tevékenység folytatásának szervezeti kereteit az e foglalkozási ágakra irányadó törvények másként rendezik.

Az ügyvédi tevékenység folytatásának szabályait például az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) szabályai rendezik.

Az egyéni ügyvédkedés (vagy nem ügyvédi iroda tagjaként folytatott ügyvédkedés) fogalmi értelemben az egyéni és társas vállalkozási tevékenység speciális, ügyvédi hivatás gyakorlására irányuló fajtája. Az Üttv. ezt az Evct. 2. § (1) bekezdésével lényegileg **azonos megfogalmazásával** is alátámasztja: a két törvényben szó szerint azonos saját gazdasági kockázatvállalás mellett ugyanis az üzletszerűség fogalma megfelel a rendszeres, nyereség-, illetve vagyonszerzési célzatú tevékenységnek.

A különbség természetesen nem csupán abban áll, hogy az ügyvéd nem általában gazdasági, hanem kifejezetten ügyvédi tevékenységet folytat, hanem abban is, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlásához számos többletkövetelmény, illetve többletjogosultság is társul.

Az egyéni ügyvéd tehát jogi értelemben nem minősül egyéni vállalkozónak, rá az Evct. hatálya nem terjed ki [vö. Evct. 2. § (2) bekezdés c) pont].

Mindazonáltal az Evectv. hatálya alól kivett tevékenységekre vonatkozó jogszabályok e szakmák esetében nem rendezik „speciális módon” az adózás kérdését, és az Üttv. sem tartalmaz semminemű rendelkezést az ügyvédi tevékenységet gyakorlók adózására nézve.

Ebből az következik, hogy ezen tevékenységi körök gyakorlóira az egyéb vállalkozásokra vonatkozó adójogszabályok az irányadóak.

Adó- és társadalombiztosítási jogi szempontból tehát alapvetően az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályokat kell az egyéni ügyvédekre alkalmazni [vö. Szja tv. 3. § 17. pont e) alpont, régi Katatv. 2. § 5. pont, a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 4. § 2. pont 2.3. alpont].

Míg az Evectv. hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók egy része megteheti legalább azt, hogy akár üzleti modellje módosításával a jövőre nézve kizárólag nem Art. szerinti kifizetőktől szerez bevételt, addig az ügyvédség esetében ez a lehetőség nem áll fenn.

Álláspontom szerint az, hogy az új Katatv. ekként elzárja az Evectv. hatálya alól kivett, ám adózási szempontból a „rendes” egyéni vállalkozóktól semmilyen tekintetben nem különböző vállalkozásokat a KATA választása alól, a hátrányos megkülönböztetés tilalmába [Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése] ütközik.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne.

Hátrányos megkülönböztetés jellemzően akkor állhat fenn, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása.

Nem létezik ugyanis alkotmányosan elfogadható indok arra nézve, hogy az Evectv. hatálya alól kivett tevékenységeket gyakorló, az Szja. tv. alapján azonban egyéni vállalkozónak minősülő vállalkozásokat hátrányos megkülönböztetés érje pusztán a tevékenységük típusából fakadóan.

Az, hogy a KATA helyett nem áll rendelkezésre az érintett vállalkozások számára semmilyen más, olyan adózási nem, amely ne lenne **lényegesen** hátrányosabb az érintett vállalkozások számára, hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

Mind az Evecv. hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók, mind pedig az ügyvédi tevékenység gyakorlóinak esetében arról van szó, hogy üzletszerű - rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott - gazdasági tevékenységet végeznek, a szabályozásbéli különbséget az ügyvédségre vonatkozó speciális többlétszabályok alkotják.

Egy egyéni ügyvéd, amely ugyan az Evecv. értelmében nem minősül egyéni vállalkozónak, jövedelemszerzési, és így adózási szempontból önmagában semmilyen szempontból sem különbözik egy bármilyen más, olyan tevékenységet gyakorló vállalkozótól, aki az Evecv. hatálya alól nincs kivéve, nincs tehát semmilyen elfogadható indoka, alapja, a megkülönböztetésnek.

Ebből következőleg az Evecv. hatálya alól kivett tevékenységek gyakorlóit eleve elzárni a KATA választásának lehetőségétől, **kirívóan sérti a hátrányos megkülönböztetés, a diszkrimináció tilalmát, és az emberi méltóság elvét is, amely a támadott jogszabály Alaptörvény-ellenességét alapozza meg.**

A támadott jogszabály módosítása kapcsán elhangzott olyan érv is egyes kormányzati-, és közszereplők részéről, hogy a KATA-t elsősorban a kisiparosok, a fodrászok, taxikok számára találata ki annak idején a kormányzat, nem az ügyvédek és az orvosok számára.

Ennek az érvnek a valótlanágát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy noha a régi Katatv. eredeti rendelkezései nem tették lehetővé az ügyvédi irodák számára a KATA választását (hanem kizárólag az egyéni ügyvédek számára), azonban a 2017. évi CLVII. törvény az ügyvédi irodával explicite kiegészítette a kisadózó vállalkozások tételes adójának választására jogosultak körét.

Vélelmezhetően a jogalkotó azért kívánta ezúttal az ügyvédi tevékenység gyakorlóit a KATA választásra jogosultak köréből eleve elzárni, mivel számítva a százalékre nézve súlyosan hátrányos szabályozás miatti társadalmi ellenállásra, ezzel a megoldással demagóg módon azt a közkeletű vélekedést kívánta megcélózni, miszerint az ügyvédség kimagasló jövedelmi viszonyokkal rendelkezik, és így az ügyvédséget is sújtó drasztikus adóemelés a közvélemény egy részének helyeslésével fog találkozni.

Azon túlmenően, hogy ez a politikailag, és kommunikációs (PR) szempontból indokolható érvelés még továbbra is sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, még valótlan is.

Magyarországon az ügyvédségnek mindössze 5-10 százaléka rendelkezik olyan kimagasló jövedelmi viszonyokkal, amelyet a közvélekedés feltételez (és ők eddig sem tartoztak a KATA alá), az egyharmaduk pedig kimondottan megélhetési gondokkal küzd, sokuknak nehézséget okozott eddig is a kamarai tagdíj, a havi KATA, az irodabérlés stb. megfizetése is.

Az ügyvédség jelentős részének tehát az elvárhatóságot messze meghaladó többletterhet jelentene a KATA hatálya alól való kiesés, hiszen az alapvető megélhetésüket veszélyeztetné.

Ez pedig vélelmezhetően azt okozná, hogy különösképpen a vidéken található, kisebb ügyvédi praxisok ellehetetlenülnének, tevékenységüket megszüntetnék, illetve a megmaradó praxisok drasztikus áremelésre kényszerülnek, és így a lakosság, különösképpen annak kevésbé tehetőse része elesne attól, hogy elérhető áron jogi szolgáltatáshoz jusson, a jogkereső állampolgár igényei jogszerű érvényesítése lényegileg ellehetetlenülne.

Ez pedig további alapjogsérelmet eredményezne, hiszen az ügyvédségnek az Alaptörvényből levezethető, a jogállami működéshez elengedhetetlen szerepe van, az ügyvédség közreműködése nélkül ugyanis az igazságszolgáltatás működése is veszélybe kerülhet. Számolni kell az önbíráskodás fokozódó elterjedésével is.

A Nagykomentár az ügyvédi törvényhez szerint:

„Az Alaptörvény – más alkotmányokhoz hasonlóan – nem rendelkezik kifejezetten sem az ügyvédi tevékenységről, sem az ügyvédségről, sem az ügyvédi öngazgatásról, sem pedig az ügyvédi függetlenségről. Modern jogállam ugyanakkor nemigen képzelhető el ügyvédség és ügyvédi hivatásrend nélkül. Ezt a hazai alkotmányos berendezkedés tekintetében az Alkotmánybíróság több határozatában egyértelműen levezette.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése szerinti büntetőjogi védelemhez való jog közvetlenül szükségessé teszi legalább egy ügyvédi tevékenység, a védői tevékenység biztosítását, amelyet az Alkotmánybíróság az 1/2008. (I. 11.) AB határozatában a szabálysértési és a polgári eljárásokra, valamint az eljárások valamennyi szakaszára kiterjesztett. A társadalmi viszonyok, a szabályozás és a jogi eljárások egyre bonyolultabbá válása miatt ugyanakkor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogának és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jognak, így aztán közvetlenül az igazságszolgáltatásnak, sőt lényegében minden egyes alapjognak a tényleges érvényesülése is elképzelhetetlen mára professzionális jogi szolgáltatás nélkül.

Mindezek alapján megállapítható, hogy nem csupán a büntető, hanem a polgári igazságszolgáltatás és a közigazgatás feletti bírósági kontroll jogállami működése az Alaptörvényből közvetlenül fakadó módon elképzelhetetlen ügyvédség nélkül.

Ugyancsak illuzórikus lenne e professzionális jogi szolgáltatás igénybevételenek lehetősége nélkül általában jogbiztonságról beszélni. Dr. Sulyok Tamásnak „Az ügyvédi hivatás alkotmányjogi helyzete” című PhD-értekezésében foglaltakból kiindulva könnyen belátható, hogy a jog érvényesítése komplex – elméleti és gyakorlati – jogi szakmai tudást, jogalkalmazási tapasztalatot igénylő összetett szellemi tevékenység.

Éppen ezért a jogban [nem] járatos, laikus jogkeresők csak akkor lehetnek objektíve a jogegyenlőség helyzetében a jogalkalmazó szervekkel (és akár egymással) szemben, ha az állam fenntart számukra egy olyan intézményt, amely a jogvédelem és a jogérvényesítés mindenki számára elérhető és igénybe vehető intézményes és – jogi szaktudásánál fogva – hatékony segítsége lehet. Ez az ügyvédség intézménye, az ügyvédi hivatás {Sulyok Tamás: Az ügyvédi hivatás alkotmányjogi helyzete [online]. PhD-értekezés. SZTE Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskola, Szeged, 2013, http://www.doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/1686/1/ST_PhD_disszertacio_teljes.pdf, utolsó elérés időpontja: 2020. december 28.}

Az ügyvédi hivatás gyakorlóinak jelentős részét drasztikusan hátrányos érintő rendelkezés tehát ilyen módon is alapjogsérelmet eredményez, az új Katatv. tehát hatását és eredményét tekintve sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogát, és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot is.

A támadott jogszabály hatályba lépésének ideje is kirívóan sérti az Alaptörvény rendelkezéseit, a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.

Az új Katatv. sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, hiszen gyakorlatilag visszaható hatályú jogalkotásról van szó, és a megfelelő felkészülési idő elvét megdöbbentő módon sérti.

Egy jól működő jogállamban a nemzetgazdaság működését alapvetően meghatározó adójogszabályokat jellemzően 2-3 év felkészülési idővel szokás hatályba léptetni, a gazdaság szereplőivel való egyeztetést követően.

Ezzel szemben az új Katatv. folyó adóév kellős közepén, ráadásul a nyári „leállások” idején ró súlyos terheket az érintettekre, hiszen 2022. augusztus 31-e napjáig a vállalkozások működését érintő súlyos döntéseket kell meghozniuk, amihez könyvelő, könyvvizsgáló közreműködésére lehet szükség.

A kihirdetést követő hat hét egyértelműen nem elegendő arra, hogy a vállalkozások ilyen drasztikus változásra felkészüljenek, így már csak a hatályba lépés miatt is a jogbiztonság, a jogállamiság elvét sérti a támadott jogszabály.

A vállalkozások működése kiszámítható gazdasági környezet mellett fenntartható, egy vállalkozás elindításakor a jogalanyok értelemszerűen számításba veszik a várható bevételek, és kiadások, így az adóterhek mértékét is. A vállalkozók megélhetése, a vállalkozások költségvetése a meglévő adóterhek szintjére van „beállítva”, és nem elvárható, hogy a költségvetésüket ilyen drasztikus módon, és hátrányosan érintő módosításhoz gyakorlatilag egyik napról a másikra alkalmazkodni tudjanak.

Ez a voluntarista eljárás, miszerint folyó adóév kellős közepén drasztikus módosításra kerülnek a vállalkozás működését alapjaiban meghatározó jogszabályok, azok ellehetetlenülését okozva, a jogállamiság, a jobbiztonság elvét kirívóan sérti.

Azzal, hogy az egyéni ügyvédek, és a betéti társaságot megfelelő indok nélkül kizárja a támadott jogszabály a KATA-t választani jogosultak köréből, sérti az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésében, és a XII. cikk (1) bekezdésében rögzített vállalkozáshoz való jogot, ami magában foglalja egyúttal a vállalkozás formájának megválasztásának szabadságát.

Ezen jog alapján mindenki jogosult arra, hogy a vállalkozását a törvényben biztosított formák közül az általa választott formában gyakorolja, és pusztán a választott vállalkozási forma alapján drasztikusan hátrányos adóterhekkel sújtani az adott vállalkozást, ez alapján alaptörvény-ellenes.

Ez adott esetben több év munkáját teszi semmissé.

Az én esetemben mintegy 15 évembe került, hogy a jogi egyetemet elvégezzem, az előírt joggyakorlati időt teljesítsem, majd a sikeres jogi szakvizsga teljesítését követően egyéni ügyvédi praxisomat, és ügyfélkörömet felépítsem. A támadott jogszabály az én esetemben tehát 15 év munkáját és erőfeszítését teszi tönkre.

Értékelni kell azt is, hogy az új Katatv. rendelkezéseinek következtében a KATA választásának lehetőségéből kiszoruló vállalkozások által választható adónemek (átalányadózás, KIVA, stb.) mindegyikéről elmondható, hogy azok az eddigi adózási formához képest, ugyanakkora bevétel mellett mintegy négy-öt-hatszoros adóemelését jelentenek, nem beszélve a drasztikusan növekvő adminisztrációs kiadásokról.

Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az eddig a KATA szerint adózó vállalkozó ugyanakkora árbevétel mellett átalányadózás mellett nominálisan mintegy 22 %-al kisebb jövedelemből kellene fenntartania magát, amely az infláció drasztikus megugrása következtében drasztikus életszínvonal-csökkenést eredményez, amely az érintetteket súlyos nélkülözésnek teszi ki.

Amennyiben az érintett kisadózó nominálisan ugyanakkora nettó eredményt kíván elérni, a számítás még drasztikusabban alakul. Ha eddig alanyi ÁFA-mentes kisadózóként 12 millió forintos bevételt ért el, akkor adózás után havonta 950 ezer forintja maradt a vállalkozás kiadásainak, és saját háztartása szükségleteinek fedezésére. Ahhoz, hogy átalányadózás mellett ugyanekkora bevételt kíván elérni, ahhoz 12 millió forint helyett mintegy 15.465.787 forint bevételt kell elérnie, azonban mivel ezzel át kell lépnie az ÁFA-körbe, az már több, mint 19,6 millió forintos bruttó bevételt igényel. Azaz több, mint 63 százalékkal nagyobb bevételt kell szereznie az érintett vállalkozásnak, hogy nominálisan ugyanott „tartson”, mint eddig.

Értelemszerűen a legtöbb vállalkozás számára fizikai képtelenség egyik napról a másikra a bevételeit 63 %-al megnövelnie.

Ebben az esetben közel tizennégyszeres (!) adóemelésről van szó, nem beszélve a jelentős kiadást jelentő könyvelési-, és a pénzforgalmi számla nyitási kötelezettsége miatti banki költségekről.

Egy ilyen volumenű adóemelés azonban már nem pusztán az adó mértékének emelése, amelyet természetesen a jogalkotónak jogában áll megtenni, hanem a drasztikus mértéke okán egyfajta vagyonekobbzásnak, kvázi kisajátításnak (vö. Alaptörvény XIII. cikk (2) bek.), megalázó bánásmódnak (Alaptörvény III. cikk (1) bek.), büntető-megtorló jellegű intézkedésnek tekinthető.

Az effektív adóemelés ezen volumene kirívóan sérti az Alaptörvény O) cikkében rögzített „képességei és lehetőségei”, továbbá a XXX. cikk (1) bekezdésében rögzített „teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően” szerinti közteherviselés elvét.

Nem véletlenül használt a közbeszédben számos gazdasági szakértő olyan erős kifejezéseket, mint „felnégyelés”, „a társadalom statáriális megadóztatása”, stb.

Figyelembe kell venni azt is, hogy ilyen mértékű adóemelés esetében jogszociológiai törvényszerűség a szürke-, és a feketegazdaság jelenségének az eddiginél nagyobb volumenű elterjedése, amely nyilvánvalóan nem felel meg a közjónak.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a KATA helyett „választható” adózás formák mindegyikéről elmondható, hogy jóval magasabb szintű számviteli-könyvelési ismereteket kívánnak, mint az egy kisvállalkozótól elvárható. Így pedig mindazok a vállalkozások, amelyek a drasztikusan megemelkedett adóterheken túl, saját megélhetésük veszélyeztetettsége mellett már nem tudnák megengedni maguknak egy jelentős könyvelési költséget is, és így a legnagyobb jóhiszeműség mellett is ki lennének téve, hogy akaratlanul hibát vétének, és ki lennének téve adóhatósági vegzatúrának.

Az állam szemszögéből legitim szempont volt a KATA adózási nemmel visszaélők, elsősorban a tényleges munkaviszony-jellegű jogviszonyt leplezők kiszűrése, azonban ezt az államnak elsősorban célzott adóhatósági ellenőrzések útján, az eddig is létező jogszabályi előírások betartása útján kellett volna megvalósítania.

Amennyiben ezt pl. jogpolitikai okokból nem tette meg, úgy a jogszabály-módosítások során is kötelessége lett volna a szükségességi-arányossági teszt (vö. Alaptörvény I. cikk (3) bek.) figyelembe vételével megtennie.

Az, hogy „bújtatott” foglalkoztatást megvalósítóak jellemzően Art. szerinti kifizetőktől szereztek a bevételüket, nem alapozza meg, hogy a kisadózók a jövőre nézve generálisan is el legyenek tiltva attól, hogy Art. szerinti kifizetőktől szerezzenek bevételt,

ez afféle „ágyúval verébre” jellegű intézkedésnek tekinthető, amely a szükségességi-arányossági tesztet nyilvánvalóan nem állja ki.

Az a tény, hogy az adóhatóság elmulasztotta fokozott ellenőrzések útján kiszűrni a „bújtatott” munkaviszonyban eljárókat, nem alapozza meg, hogy aránytalanul sújtsa azokat is, akik esetében ez a körülmény fel sem merülhet.

A támadott jogszabály sérti továbbá az Alaptörvény 28. cikkében rögzített elvet miszerint abból kell kiindulni, hogy a jogszabály „a józan észnek és a közjónak” megfelel, hiszen álláspontom szerint ez a jogszabály az elmúlt évtizedek legkártékonyabb jogszabálya, melynek hatásai a társadalomra, a közhangulatra, és a nemzetgazdaság működésére nézve beláthatatlanok.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az alkotmányjogi panasz eljárás során jogi képviselő nélkül járok el.

b) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Jelen alkotmányjogi panasz indítvánnyal összefüggésben személyesen adataim nyilvánosságra hozatalához **nem járulok hozzá**.

c) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

- ügyvédi kamara bejegyző határozata
- NAV törzsadat a KATA hatálya alá tartozásról
- MÜK elnökének levelei

Kelt: 2022.08.01. napján

Tisztelettel:

